

КАТАЛИТИК

Приручник

в1.3.

Јули, 2025

Садржај

1.	Опис програма	1
1.1.	Циљеви програма и очекивани исходи	1
1.2.	Укратко о програму.....	1
1.3.	Циљне групе.....	3
2.	Критеријуми подобности	3
2.1.	Подобност предузећа	3
2.2.	Подобност инвеститора	4
3.	Коришћење средстава гранта	4
3.1.	Прихватљиви трошкови	4
3.2.	Неприхватљиви трошкови	5
4.	Процес пријаве.....	5
5.	Евалуација пријава	6
5.1.	Административна провера и провера подобности	6
5.2.	Процена утицаја на животну средину, социјална и етичка питања	7
5.3.	Процена утицаја ризика од вештачке интелигенције	8
5.4.	Процена пословања – технички интервју	9
6.	Процес доделе и исплате коинвестирајућег гранта.....	11
7.	Жалбени механизам	12
8.	Преварне радње и корупција.....	12
9.	Дефиниције	14

1. Опис програма

1.1. Циљеви програма и очекивани исходи

Каталитик ко-инвестирајући грант програм, који покреће Фонд за иновациону делатност (Фонд), је нови програм подршке чији је циљ јда оснажи српска предузећа која развијају сопствена, скалабилна решења **заснована на вештачкој интелигенцији**, како би ојачале своју спремност за излазак на тржиште и повећале атрактивност за улагања.

Овај Програм нуди коинвестирајуће грантове и менторску подршку, чиме јача иновациони екосистем Србије подржавајући предузећа која имају потенцијал да обезбеде инвестиције кроз тзв. *pre-seed /early seed* инвестиције. Ова иницијатива није усмерена само на финансијску подршку, већ и на стварање окружења које подстиче иновације, сарадњу и развој домаће технолошке сцене.

Циљ програма је унапређење иновативног предузетништва и омогућавање бољег приступа финансирању за раст предузећа која користе вештачку интелигенцију, као начин доприноса привредном расту и конкурентности Србије.

Каталитик је намењен предузећима регистрованим у Србији, са укупним буџетом од 7,4 милиона евра до септембра 2027. године или до утрошка расположивих средстава за овај програм кроз [пројекат SAIGE¹](#). Ради правичне расподеле подршке и спречавања прекомерног трошења ресурса, укупан износ финансирања који једно предузеће може добити из свих програма Фонда ограничен је на 1 милион евра. Оваква структура омогућава већем броју предузећа да користе расположива средства, подстичући шири талас иновација широм Србије.

1.2. Укратко о програму

Овај програм пружа циљану подршку српским предузећима која користе вештачку интелигенцију (ВИ) као покретач раста. Од пријављених предузећа се очекује да примене иновативна ВИ решења која значајно доприносе расту и скалабилности њиховог пословања, превазилазећи стандардна, комерцијално доступна решења. **ВИ технологија или решење морају већ бити интегрисани у пословање предузећа, најмање у форми прототипа** производа или услуге, како би се омогућила детаљна евалуација.

Финансијска подршка је структурисана тако да се бесповратна средства у односу 1:1 одобравају у односу на екстерно улагање у капитал. Максимални износ бесповратних средстава износи до 24 милиона динара, а рок за реализацију пројекта за свако одобрено предузеће је до 9 месеци. Овај механизам суфинансирања подстиче предузећа да привуку додатна улагања, а истовремено инвеститорима демонстрира одрживост и потенцијал пословног модела.

Менторска подршка се обезбеђује свим изабраним предузећима са циљем да се оснаже њихови развојни и скалабилни капацитети. Учешће у програму менторске подршке је обавезно, и

¹ Средства за реализацију Каталитик ко-инвестирајућег грант програма обезбеђује Република Србија (Министарство науке, технолошког развоја и иновација), кроз зајам Светске банке, уз подршку у имплементацији коју пружају и Светска банка и Европска унија. Програм је део „Пројекта акцелерације иновација и подстицање раста предузетништва у Републици Србији“, који је посвећен јачању иновативног предузетништва и научних истраживања.

наставак исплате бесповратних средстава условљен је задовољавајућим напретком у односу на дефинисане кључне индикаторе перформанси (KPI).

Програм је намењен искључиво предузећима регистрованим у Србији.

Укупна менторска подршка обухвата приближно 50 сати, и пружа се током целокупног трајања уговора ради подршке у развоју и расту предузећа.

а) Структура коинвестирајућег гранта

Програм обезбеђује финансијску подршку у виду коинвестирајућих грантова у износу **до 24 милиона динара** по предузећу. Ова подршка се одобрава искључиво под условом да предузеће обезбеди једнак износ у виду екстерног улагања у капитал. Минимална вредност инвестиционе рунде **не може бити мања од 50.000 евра²**.

Исплата коинвестирајућег гранта врши се тек након потписивања важећег инвестиционог уговора и достављања доказа о реализацији трансакција. Оваква структура не само да обезбеђује континуирану финансијску подршку, већ и подстиче предузећа да одрже динамику раста и развоја.

Инвестиција може бити усмерена или ка српском предузећу, или ка подобном повезаном страном ентитету, који има законску повезаност са субјектом у Србији, у складу са Законом о привредним друштвима (нпр. матично или зависно друштво). Иако инвестиција која је предмет пријаве може бити усмерена на страно повезано правно лице, пријаву мора поднети предузеће регистровано у Србији, са оснивачким тимом и доминантним пословањем у Србији.

Ова флексибилност омогућава програму да одговори на различите пословне структуре предузећа и њихове специфичне потребе за финансирањем.

Фонд задржава право да одбије суфинансирање уколико утврди да би предложена инвестиција могла негативно утицати на углед Фонда. Ова одлука може бити заснована на више фактора, укључујући углед инвеститора, етичке недоумице или структуру самог инвестиционог аранжмана.

Коинвестирајући грантови се додељују у облику државне помоћи за новооснована предузећа у складу са [Уредбом о условима и критеријумима усклађености хоризонталне државне помоћи](#) и [Уредбом о правилима за доделу државне помоћи](#).

б) Менторска подршка

Обавезна менторска подршка пружа предузећима приступ разноврсној бази ментора, што представља драгоцену прилику за добијање стручних увида, смерница и подршке током целокупног периода спровођења подржаних пројеката. У унапред дефинисаном временском оквиру, ова менторска подршка омогућава фокусирану сарадњу, олакшава превазилажење изазова и доприноси ефикаснијем напретку.

Ово временски ограничено менторство представља прилику за унапређење перформанси предузећа, као и јединствену шансу да се кроз учење и стручну подршку остваре мерљиви и значајни резултати у пословању.

² Иако је минимална инвестициона рунда 50.000 евра, појединачна улагања могу бити и мања (нпр. 10 анђела инвеститора са по 5.000 евра би представљало прихватљиву рунду).

Поред достављања доказа о инвестиционим трансакцијама, услов за кварталну исплату коинвестирајућег гранта биће и подношење редовних извештаја о напретку. Ови извештаји се подносе на кварталном нивоу и морају бити одобрени од стране додељеног ментора и Фонда.

1.3. Циљне групе

Програм је намењен предузећима која **развијају решења заснована на вештачкој интелигенцији (ВИ), а која су најмање у фази прототипа**. То подразумева да је предузеће већ развило прототип производа или услуге који користи ВИ и који показује потенцијал за значајан допринос расту и скалабилности пословања. ВИ технологија треба да буде већ интегрисана у пословање предузећа, или да постоји јасна и остварива намера њене интеграције ради унапређења пословних процеса. Програм подржава предузећа која су спремна да искористе вештачку интелигенцију како би отишла корак даље од комерцијалних, готових решења, и тиме остварила значајан утицај на тржишту.

2. Критеријуми подобности

2.1. Подобност предузећа

Подносилац пријаве (предузеће) мора да испуни следеће критеријуме подобности:

- Подносилац пријаве је **микро или мало предузеће** регистровано у Србији (најмање 80% у приватном власништву) као друштво са ограниченом одговорношћу (д.о.о) са већином тима која борава у Србији (испуњавају услове да буду порески резиденти).
- Подносилац пријаве мора бити у већинском власништву (**>50%**) оснивачког тима предузетника³
- Подносилац пријаве је предузеће **не старије од десет (10) година**, у тренутку подношења пријаве за програм
- Подносилац пријаве претходно није прикупио више од **1 милион евра** кроз улагање у капитал (equity financing), укључујући све повезане субјекте.
- Подносилац пријаве мора **остати испод ограничења од 1 милион евра за примљена средства од стране Фонда у свим програмима, укључујући и овај. Ово се директно или индиректно односи на сва повезана/придružена правна лица Подносиоца пријаве.**⁴
- Подносилац пријаве или повезано лице **НИЈЕ** листирано на берзи
- Подносилац пријаве или његово повезано лице **није имало** приходе преко 8.000.000 ЕУР у било којој од претходне две године.
- Подносилац пријаве или његово повезано лице нису укључени ни у један други програм Фонда у тренутку подношења пријаве — **без обзира да ли се учешће односи на пројекат који је поднет, у фази евалуације, одобрен или текући пројекат/уговор** (искључујући програме GovTech, ExproTech и Иновационе ваучере).
- **Било ко од оснивача Подносиоца пријаве нема контролу у предузећу** које спроводи пројекат финансиран у оквиру програма Фонда или не контролише више предузећа која се пријављују у оквиру програма Фонда.

³ Консолидација тима предузетника (откуп удела) је дозвољена све док оснивачки тим предузетника (који може укључивати и нове осниваче) задржава више од 50% власништва у предузећу. Међутим, откуп удела се не може сматрати инвестицијом и стога неће бити признат као подобна инвестиција од стране Фонда за иновациону делатност.

⁴ Повезано лице је дефинисано у члану 62. [Закона о привредним друштвима](#)

- Подносилац пријаве **није конкурисао више од два пута** са суштински истом пријавом.

2.2. Подобност инвеститора

С обзиром на то да је подношење *term sheet-a* или инвестиционог уговора са инвеститорима предуслов за пријаву предузећа на овај програм, следеће категорије инвеститора се сматрају подобним, уз услов одобрења од стране Фонда, након спроведеног процеса провере инвеститора (*Investor Due Diligence*):

- анђели инвеститори⁵;
- синдикати појединачних инвеститора⁶;
- фондови предузетничког капитала⁷;
- фондови приватног капитала⁸;
- корпоративни инвеститори⁹;
- породичне инвестиционе канцеларије¹⁰.

Нико од горе наведених инвеститора не може бити повезано лице у смислу Закона о привредним друштвима.

3. Коришћење средстава гранта

3.1. Прихватљиви трошкови

Корисници гранта могу користити добијена средства у оквиру следећих категорија:

- Трошкови тима/плате (брuto износи са порезом на доходак и доприносима)¹¹
- Услуге развоја производа, укључујући развој и тестирање технологије, истраживање и развој, итд.
- Услуге пословног развоја (истраживање тржишта, развој партнерства/добављача, трошкови екстерних консултаната, итд.)
- Услуге продаје и маркетинга
- Роба и друге услуге неопходне за раст и развој предузећа.
- Општи трошкови (закупнина, претплате за технолошке услуге/апликације/податке, итд.)

Само трошкови извршених услуга или испоручене робе, настали током временског оквира наведеног у уговору о финансирању, биће прихватљиви за финансирање.

⁵ Појединци који располажу великом сумом новца и улажу сопствени капитал у предузећа у раној фази развоја.

⁶ Групе појединачних инвеститора који удружују ресурсе за колективно улагање.

⁷ Инвестициони фондови који финансирају предузећа са високим потенцијалом раста.

⁸ Предузећа за управљање инвестицијама која пружају финансијску подршку и улажу у приватни капитал стартапа или постојећег предузећа.

⁹ Корпорације које стратешки улажу у стартапе како би подстакле иновације или стекле конкурентску предност.

¹⁰ Фирме за управљање приватним богатством које инвестирају у име имућних породица.

¹¹ Прихватљиви трошкови у овој категорији ограничени су на 450.000 РСД по запосленом месечно. Поред тога, ако стартап користи услуге предузетника, исти критеријум од 450.000 РСД месечно ће се примењивати по пружаоцу услуга/предузетнику.

3.2. Неприхватљиви трошкови

Следећи трошкови се неће сматрати прихватљивим и нису ограничени на:

- Отплаћивање камата или дуга;
- Плаћања и провизије за могуће губитке или дугове у будућности;
- Трошкови које Корисник гранта пријави, а који се финансирају кроз неку другу акцију или програм, или из других јавних извора финансирања;
- Куповину земљишта или зграда, укључујући било какво реновирање;
- Губитке по основу негативних курсних разлика, накнаде и казне;
- Кредите трећим лицима;
- Трошкове зарада за запослене у државној администрацији;
- Порезе, укључујући ПДВ, царине и накнаде;
- Трошкове репрезентације и трошкове путовања;
- Трошкове регрутовања и пресељења;
- Набавку половне или поправљане робе;
- Све активности које су наведене у листи Искључених активности у Оквиру за управљање животном средином и социјалним питањима (ESMF), објављеном на интернет страници Фонда¹²;
- Све активности које директно или индиректно крше принципе ”Поуздане вештачке интелигенције” или представљају активност наведену у Искљученим активностима у области вештачке интелигенције

Фонд ће вршити редовне провере прихватљивости трошкова.

4. Процес пријаве

Након објаве јавног позива, пријаве ће се примати континуирано све до утрошка расположивих средстава за овај програм . Фонд ће објављивати крајње рокове за пријаву (cut-off датуме) приближно на свака 3 до 4 месеца. Потребно је да предузећа заинтересована за учешће, припреме и поднесу детаљан опис пословања, заједно са предлогом инвестиционог уговора (term sheet/agreement), путем онлајн портала доступног на: <https://katapult.acceleratorapp.co/application/new?program=ai-program>. Опис пословања треба детаљно да прикаже на који начин предузеће планира да искористи вештачку интелигенцију ради унапређења својих оперативних капацитета и позиције на тржишту, уз јасно представљен план раста. Опис треба да обухвати и **тренутну власничку структуру (cap table), са свим оснивачима, инвеститорима (укључујући износе инвестиција) и појединце са правом на стицање удела. Сви појединци наведени у власничкој структури морају бити јасно идентификовани по својим улогама (запослени, инвеститори, саветници и слично), као и по проценту власништва.**

Потребно је да пријава садржи и преглед историјата финансирања предузећа, као и податке о свакој претходној подршци добијеној од стране Фонда. **Предузећа која су у прошлости већ добијала средства из програма Фонда — укључујући и коинвестирајуће грантове из програма Катапулт — могу се пријавити за учешће у овом програму.**

¹² Листа искључених активности дата је у Анексу 01 Оквиру за управљање животном средином и социјалним питањима (ESMF) и доступна је на следећем [линку](#).

Међутим, право на учешће условљено је тиме да предузеће у пријави представи ново, иновативно решење засновано на вештачкој интелигенцији, које испуњава критеријуме програма, као и да успе да обезбеди нову инвестицију на основу тог унапређеног или измењеног приступа. Ова флексибилност омогућава предузећима да пивотирају и даље унапређују своја решења, чиме повећавају изгледе за дугорочни успех. Такође се подстиче динамичан приступ финансирању и еволуција пословног модела у складу са потребама тржишта.

Уколико пријава буде одбијена у последњој фази процеса евалуације, подносилац пријаве може поднети пријаву још једном, са суштински истом верзијом пројекта, у било ком наредном року за пријаву (cut-off датум). У том случају, Инвестициона комисија ће проверити да ли су претходно идентификовани недостаци адекватно отклоњени.

Сви инвеститори који учествују у инвестиционој рунди, како је наведено у инвестиционом *term sheet*-у/инвестиционом уговору у оквиру пријаве предузећа, морају се регистровати на онлајн порталу користећи [линк](#) за регистрацију. Фонд ће разматрати само инвестиционе уговоре потписане на или после датума објаве јавног позива (26.јун 2025. године).

5. Евалуација пријава

Процена пријава састоји се од четири различита корака:

1. Административна провера и провера подобности
2. Процена утицаја на животну средину, социјална и етичка питања
3. Процена утицаја ризика од вештачке интелигенције
4. Процена пословања - технички интервју

5.1. Административна провера и провера подобности

Иницијалну процену пријаве интерно спроводи особље Фонда, а она обухвата административну проверу и проверу подобности. Циљ ове фазе је да се утврди да ли пријављено предузеће и његови инвеститори испуњавају услове подобности утврђене програмом, као и да ли је пријава адекватно припремљена и садржи све неопходне елементе за спровођење квалитетне евалуације.

Уколико неки од критеријума или услова нису испуњени, Фонд ће обавестити Подносиоца пријаве о његовој неподобности. У случајевима где се уочени административни или формални недостаци могу отклонити, пријава ће се разматрати у наредном циклусу евалуације, под условом да су идентификовани недостаци отклоњени.

Сви инвеститори који учествују у инвестиционој рунди подлежу темељној фидуцијарној провери. Фонд задржава право да спроведе верификацију инвеститора путем писама препоруке, интервјуа и провере других доступних података, као и да одбије било ког потенцијалног инвеститора у било ком тренутку током процеса. Одговорност је Подносиоца пријаве и инвеститора да открију постојање било каквих породичних или блиских личних веза између оснивача предузећа или кључних запослених и инвеститора.

Додела коинвестирајућих грантова неће бити одобрена за инвестиционе рунде које воде чланови породице или блиски пријатељи било ког члана тима оснивача¹³. Физичка лица – оснивачи предузећа или његови запослени неће бити подобни да учествују као инвеститори у своје предузеће.

Овај процес има за циљ да обезбеди да инвеститори испуњавају стандарде Фонда у погледу репутације и етичког пословања. Процес укључује регистрацију свих инвеститора који учествују у инвестиционој рунди на порталу за инвеститоре Фонда и проверу коју спроводи Фонд, а која може резултирати одобрењем или одбијањем одређеног инвеститора.

Фонд никада неће суфинансирати инвестиције инвеститора који не прођу поступак провере (due diligence). Такође, задржава право да одбије учешће у суфинансирању уколико процени да предложена инвестиција представља ризик по углед Фонда, било због позадине инвеститора или услова самог инвестиционог аранжмана.

5.2. Процена утицаја на животну средину, социјална и етичка питања

Процена утицаја на животну средину, социјална и етичка питања се спроводи истовремено за све подобне пријаве. Први корак у процесу процене утицаја на животну средину и социјална питања је обезбеђивање усклађености са листом искључених активности дефинисаном у Анексу 01A ESMF-a¹⁴. Други корак је преглед Упитника о процени утицаја на животну средину и социјалним питањима који је поднео Подносилац пријаве. Стручњаци Фонда за заштиту животне средине и социјална питања ће прегледати достављене Упитнике и извршити категоризацију пријава према нивоу ризика на:

- Низак - нису потребне додатне активности;
- Умерен – припрема Контролне листе Плана управљања заштитом животне средине (ESMP CL) и праћење током имплементације;
- Значајан – припрема Плана управљања заштитом животне средине (ESMP), уз обавезну јавну расправу и праћење током имплементације.
- Висок – Фонд зауставља поступак процене и одбија пријаву

Подносиоци пријава ће бити обавештени о исходу процене ако је њихова пријава категорисана као Умерени или Значајан ризик у ком случају ће бити потребан План управљања заштитом животне средине (ESMP) или Контролна листа ESMP CL, у зависности од детаља активности.

Када је потребно да се припреми ESMP/ESMP CL, одговорност је на Подносиоцу пријаве да исте припреми и достави их Фонду. Одобрење ESMP/ESMP CL од стране Фонда је услов за потписивање Уговора о финансирању. Смернице о садржају ESMP/ESMP CL су дате у ESMF -у. Све еколошке и социјалне процедуре које је потребно поштовати су наведене у ESMF-у, и усклађене су са националним законодавством Србије. У случајевима када је захтевана припрема ESMP/ESMP CL, а Подносилац пријаве је не припреми, та Пријава ће постати неподобна за даљу евалуацију.

¹³ Пријатељи (као инвеститори у раној фази) су појединци унутар личне мреже оснивача стартапа, укључујући пријатеље, породицу и блиске познанике, који пружају финансијску подршку како би помогли стартапу да се покрене и развије. Ове инвестиције се обично заснивају на личним односима и поверењу, а не на формалним пословним проценама.

¹⁴ [Оквир за управљање еколошким и социјалним стандардима](#)

Процена етичких аспеката се спроводи паралелно са еколошком и социјалном проценом од стране стручњака за етику Фонда. Стручњак за етику врши преглед пријава на основу попуњених упитника за етичку самопроцену и по потреби долази у теренску посету. Експерт за етику ће бити позван да да процену било које пријаве која изазива могуће етичке ризике и да предложи додатне мере или припреми посебне одредбе за надзор таквих пријава.

5.3. Процена утицаја ризика од вештачке интелигенције

Фонд захтева од свих Подносилаца пријаве да прођу процену утицаја ризика од вештачке интелигенције на основу Оквира за процену утицаја ризика од вештачке интелигенције (RAF). Ова процена обухвата низ критеријума, укључујући провере транспарентности, одговорности и принципа „Поуздане вештачке интелигенције“. Предузећа морају да демонстрирају ефикасне мере заштите података, транспарентне процесе доношења одлука и стратегије за спречавање пристрасности у својим апликацијама везаним за вештачку интелигенцију.

Оквир за процену утицаја ризика од вештачке интелигенције промовише развој поузданих решења вештачке интелигенције, осигуравајући да сви подржани подносиоци пријава испуњавају глобалне стандарде и позитивно доприносе екосистему. Дајући акценат овим питањима, програм има за циљ изградњу одрживе основе за иновације вештачке интелигенције у Србији.

Оквир за процену утицаја ризика од вештачке интелигенције укључује следећу процедуру на нивоу евалуације одређене пријаве:

1. Специјални упитник за вештачку интелигенцију као алат за рану процену апликација (попуњава се током подношења пријаве, коришћењем обрасца који је обезбедио Фонд);
2. Усклађеност са листом Искључених активности у области вештачке интелигенције које се не могу финансирати кроз SAIGE пројекат - спроводи експерт за вештачку интелигенцију. Ако се утврди да једна или више пројектних активности представљају активност са листе Искључених активности у области вештачке интелигенције, Фонд зауставља процес евалуације и одбија пријаву;
3. Преглед попуњених упитника и пријава од стране експерта за вештачку интелигенцију и прелиминарна класификација ризика, у консултацији са Фондом;
4. Интервју уживо са Подносиоцима пријава који су прелиминарно класификовани као умерени или високо ризични пре коначне класификације;
5. Коначна класификација нивоа ризика пословања Подносиоца пријаве;
6. Договор о прописаним мерама ублажавања за пријаве класификоване као Умерени и Високи ризик, одобрен од стране експерта за вештачку интелигенцију;
7. Процена утицаја ризика од вештачке интелигенције предложеног решења, укључујући мере ублажавања за системе вештачке интелигенције високог ризика, са идентификованим ризицима који треба да се реше кроз План ублажавања и праћења ризика.

Фонд и експерт за вештачку интелигенцију су одговорни за преглед и одобравање горе наведене релевантне документације.

Оквир за процену утицаја ризика од вештачке интелигенције обухвата низ критеријума, укључујући вероватноћу, озбиљност и материјалност релевантног ризика. Свакој подобној пријави биће додељен ниво класификације ризика (низак, умерен или висок ризик) на основу овог процеса. Подобни Подносиоци пријава ће затим морати да се придржавају скупа пропорционалних, вишестепених одговорности на основу додељеног нивоа класификације ризика од вештачке интелигенције:

1. **Низак ризик** – Пројекти треба да се придржавају минималних захтева:
 - Не треба спроводити активности које се налазе на листи Искључених активности у области вештачке интелигенције;
 - [Ако се обрађују лични подаци]: Спровести процену утицаја на заштиту података и поштовати важеће законе о заштити података;
 - Поштовати принципе поуздане вештачке интелигенције; и
 - Редовно поново процењивати ризик.
2. **Умерен ризик** – Поред горе наведених минималних захтева, Корисници грантова ће морати да припреме План за ублажавање и праћење ризика користећи образац који је обезбедио Фонд (потписан од стране Фонда), укључујући преглед имплементације. Одобравање плана за ублажавање и праћење је предуслов за потписивање Уговора о финансирању.
3. **Висок ризик** – Поред захтева који се примењују на активности ниског и умереног ризика, активности високог ризика захтеваће детаљну процену утицаја ризика од вештачке интелигенције пре имплементације, заједно са обавезним ревизијама које организује Фонд. Корисници грантова ће се сложити са овим захтевима у уговорима о финансирању. У сваком тренутку током трајања пројекта, Фонд задржава право да захтева од Корисника гранта да усвоји разумне мере за ублажавање било каквих идентификованих или предвидљивих ризика од вештачке интелигенције, без обзира на то како је пројекат класификован према оквиру ризика наведеном горе и без обзира на то да ли је усвојен писани План ублажавања и праћења.

5.4. Процена пословања – технички интервју

Инвестициона комисија (ИК) је коначни евалуатор у процесу процене предузећа, и прегледа све пријаве које су успешно прошле почетне фазе. Процена ИК се састоји од два главна дела:

- а) Преглед документације: Детаљан преглед поднетих материјала за пријаву.
- б) Онлајн интервју са оснивачем/оснивачима: Интерактивна сесија која укључује процену пословања предузећа у целини и улогу вештачке интелигенције у производу/послу. Још један важан аспект интервјуа бавиће се предложеним инвестиционим условима. ИК може позвати водеће инвеститоре да учествују заједно са оснивачима ако сматра да је то потребно.

Критеријуми за евалуацију

Инвестициона комисија (ИК) се фокусира на пет кључних области приликом процене сваке пријаве:

- Компетенција тима: Процена квалификација и искуства тима предузећа у спровођењу њиховог пословног плана и ефикасном коришћењу вештачке интелигенције (ВИ).
- Скалабилност: Процена пословних перспектива и могућности раста и проширења пословног модела предузећа унутар њеног циљног тржишта.
- Иновативност ВИ: Испитивање како предузеће користи решења вештачке интелигенције за побољшање својих оперативних могућности изван стандардних опција.
- Утицај на тржиште: Процена потенцијала предузећа да значајно допринесе својој индустрији или сектору.
- Структура инвестиције: Преглед предложених инвестиционих услова како би се осигурало да су у складу са стандардним тржишним праксама и критеријумима Фонда.

За Подносиоце пријава који су већ добили грантове Фонда, посебно учеснике Катапулта, ИК ће такође размотрити пословни напредак и путању предузећа од завршетка претходних програма/уговора о грантовима.

Процес доношења одлука

Све пријаве које прегледа ИК добиће нумеричке оцене. Сваки од пет критеријума за евалуацију биће оцењен на скали од 1 до 5, где је 1 најнижа, а 5 највиша оцена. Максимални могући резултат по члану ИК је 25. Коначан резултат за сваку пријаву рачуна се као просек свих појединачних оцена које су поднели чланови ИК.

Да би се пријава разматрала за прихватање, мора постићи најмање 60% од укупног могућег резултата и добити просечан резултат већи од 2 за сваки појединачни критеријум.

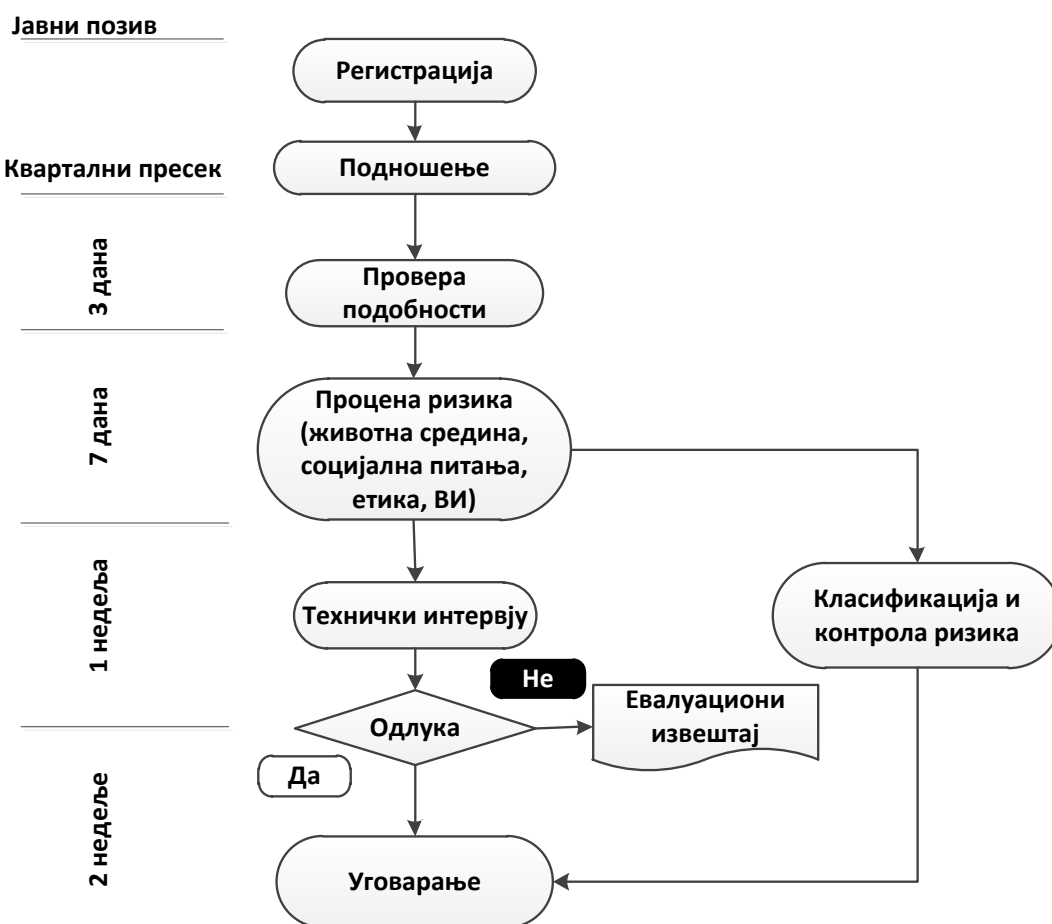
Коначне одлуке се заснивају на оценама које додељује ИК, након чега следи наративно објашњење за сваки критеријум. За сваку пријаву биће припремљен извештај о евалуацији, у којем ће бити наведене оцене за сваки критеријум, заједно са наративним објашњењем које оправдава додељене оцене. Овај извештај се дели са свим Подносиоцима пријава, без обзира на то да ли је њихова пријава прихваћена или не.

Поред давања нумеричких оцена, ИК ће се побринути да утврди да ли пријава испуњава неопходне услове за коинвестирајући грант. ИК настоји да потврди да:

- Постоји искрена намера да се инвестиција користи за раст пословања.
- Инвестиција ће створити додатну вредност и за предузеће и за инвеститоре.
- Услови инвестирања су у складу са уобичајеним праксама у индустрији, чиме се смањује потенцијални ризик по углед Фонда

На основу процене и интервјуа, ИК може у потпуности или условно одобрити пријаву или је одбити. Овај процес обезбеђује свеобухватну процену потенцијала сваког предузећа и усклађеност са циљевима Фонда.

Шематски приказ процеса пријаве и евалуације

6. Процес доделе и исплате коинвестирајућег гранта

Пре потписивања Уговора о финансирању, Корисници гранта су дужни да Фонду обезбеде следеће информације и документе:

- Доказ да је Корисник гранта наведен у Регистру понуђача у Агенцији за привредне регистре (АПР)
- Доказ да је Корисник гранта регистрован у Регистру субјеката националног иновационог система
- Уговор о отварању посебног банковног рачуна на који ће бити пребачена средства гранта, ИЛИ потврда банке да је тренутно стање на том банковном рачуну нула ако предузеће користи банковни рачун који је претходно коришћен у другим програмима подршке Фонда.
- Било који други документ који захтевају чланови Инвестиционе комисије, стручњаци за заштиту животне средине, социјална и етичка питања и стручњак за вештачку интелигенцију.

Корисници грантова ће имати 60 календарских дана од потписивања Уговора о финансирању са Фондом да конвертују terms sheet приказан у пријави у потпуни инвестициони уговор и приме инвестицију. Након што инвестициони уговор буде усклађен са terms sheet-ом и одобри га Фонд, заједно са доказима о инвестиционим трансакцијама које је доставио Корисник гранта /предузеће, он ће служити као основа за исплату гранта.

Фонд пружа подршку Корисницима грантова кроз правну помоћ након фазе terms sheet-a, како би се осигурала ефикасна структура инвестиционих уговора. Ова подршка омогућава предузећима да постигну усаглашеност и транспарентност у односима са инвеститорима. У циљу очувања доследности и правне сигурности, Фонд се консултује са правним саветницима ради потврде усклађености између достављеног terms sheet-a и финализованог инвестиционог уговора, пружајући предузећима поуздану подршку у сложеним правним поступцима.

Исплата ће се вршити у две или три једнаке кварталне транше током периода од 6 или 9 месеци, што се може продужити за још један квартал на захтев Корисника гранта. Фонд неће исплаћивати средства коинвестирајућег гранта пре него што инвеститор не уплати кориснику барем део инвестиције једнак транши коинвестирајућег гранта. Корисници гранта ће достављати Фонду редовне кварталне извештаје о напретку како би пратили развој предузећа, осигуравајући да се средства ефикасно користе за подстицање раста и иновација. Ове извештаје мора одобрити Фонд пре исплате друге и треће транше. Последња транша биће умањена за 10% од укупног одобреног износа коинвестирајућег гранта, што ће бити исплаћено након прихватања коначног извештаја од стране Фонда и потписивања Завршног усаглашавања.

7. Жалбени механизам

Фонд је посвећен транспарентности и одговорности у свом раду. У том циљу, успостављен је механизам за подношење жалби.

Предузећима и другим заинтересованим странама омогућено је да у сваком тренутку поднесу жалбу у вези са било којим аспектом програма. Конкретно, у фази евалуације програма, Подносилац пријаве (предузеће) има право да поднесе жалбу засновану на релевантним чињеницама у вези са било којом фазом евалуације, **у року од 8 радних дана од пријема** обавештења о резултату евалуације.

Фонд ће доставити званичан одговор на примљену жалбу у року од највише 8 календарских дана од дана пријема жалбе. Жалба мора бити сачињена на енглеском језику, у обиму до 500 речи, и послата електронском поштом на адресу: katalitik@inovacionifond.rs. Овом процедуром обезбеђује се да се све примедбе и питања размотре и реше благовремено, што додатно оснажује опредељеност Фонда ка подршци и заштити интереса свих предузећа укључених у програм.

8. Преварне радње и корупција

Сви Корисници гранта морају се сложити да предузму све неопходне радње за спречавање могућих преварних радњи и корупције током периода подршке од стране Фонда и у коришћењу финансијских средстава добијених од Фонда. У складу са овом политиком, праксе које представљају „Преварне радње и корупцију” су дефинисане на следећи начин:

- а. „корупција“ значи нуђење, давање, примање, или тражење, директно или индиректно, било које вредности чиме се утиче на активности друге стране;
- б. „преварна радња“ значи поступак изостављања, укључујући нетачне тврдње, које свесно или непромишљено доводе у заблуду, или представљају покушаје довођења

у заблуду, које се чине како би једна страна стекла финансијску или неку другу корист или избегла обавезу;

в. „довођење у заблуду“ је споразум две или више страна с намером да се постигне недозвољена сврха, укључујући недозвољено утицање на поступке друге стране;

г. „противправне претње“ обухватају нарушавање или наношење штете, или претњу нарушавањем или наношењем штете, директним или индиректним путем, особама или њиховој имовини како би се извршио неадекватан утицај на њихове активности

д. „поступци опструкције“ обухватају:

- намерно уништавање, фалсификовање, мењање, или скривање доказног материјала у истражном поступку или изношење лажних тврдњи истражитељима како би се суштински спречила истрага Светске банке о наводима о коруптивном и преварном поступању, довођењу у заблуду или противправним претњама; и/или претње, узнемиравање или застрашивање било које стране како би се спречило обелодањивање сазнања те особе о питањима која су релевантна за истрагу или спровођење истраге, или
- поступке који имају за циљ да суштински онемогуће вршење права на инспекцију или ревизију од стране Фонда или Светске банке.

Пре потписивања било ког Уговора о финансирању, Корисници гранта су дужни да Фонду обезбеде следеће документе: потврду о казним евиденцијама, односно потврду надлежног суда и надлежне Полицијске управе Министарства унутрашњих послова да Корисник гранта и законски заступник/ци нису били оптужени ни за једно кривично дело као чланови организоване криминалне групе; нити оптужени за било које кривично дело против економије, животне средине, активног и пасивног подмићивања или преваре. Ако је Корисник гранта наведен у Регистру понуђача у Агенцији за привредне регистре, горенаведени документи не морају бити достављени.

9. Дефиниције

Искључене активности у области вештачке интелигенције	(а) Активност вештачке интелигенције која укључује (следећа листа је индикативна и није исцрпна): i. све активности које се директно или индиректно односе на оружје или оружане системе; ii. технологије за препознавање лица за масовни надзор, укључујући системе вештачке интелигенције који креирају или проширују базе података за препознавање лица путем нециљаног прикупљања слика лица на интернету (scraping) или са ЦЦТВ снимака и система биометријске идентификације у реалном времену на даљину који се користе на јавним местима; iii. системе социјалног бодовања; и iv. системе вештачке интелигенције који су намерно дизајнирани да обмањују или манипулишу људима, укључујући „deepfakes“ и друге технологије које се могу користити за креирање веома реалистичног, али измишљеног садржаја, као и све друге системе вештачке интелигенције који манипулишу људским понашањем како би заобишли њихову слободну вољу; (б) све активности у области вештачке интелигенције које директно или индиректно крше Принципе поузданости вештачке интелигенције или на други начин доводе до било каквог пропуста у примени одговарајућег законског поступка, што доводи до пристрасности или дискриминације, лишавајући појединца грађанских слобода или права на грађанско учешће, што нарушава било какву слободу изражавања или злоупотребљава личне податке или узрокује било какву сличну штету појединцу или групи појединаца.
Високоризични системи вештачке интелигенције	Системи вештачке интелигенције који имају тенденцију да директно или индиректно крше принципе Поуздане вештачке интелигенције током животног века система вештачке интелигенције. Ово обухвата али није ограничено на системе вештачке интелигенције у следећим областима које су означене као високоризичне у Етичким смерницама за развој, примену и употребу поуздане и одговорне вештачке интелигенције у Србији: (а) биометријска идентификација и категоризација појединаца; (б) управљање критичном инфраструктуром и њеним радом; (в) образовање, стручно усавршавање и оспособљавање; (г) запошљавање, управљање запосленим/ангажованим лицима и приступ samozapošljavanju; (д) здравство; (ђ) приступ и коришћење јавних и социјалних услуга као и основних приватних услуга; и (е) кривично гоњење.

Принципи „Поуздане ВИ”	Принципи и захтеви који се односе на поуздане и одговорне системе ВИ, процесе и примену током животног циклуса ВИ засноване на Етичким смерницама за развој, примену и употребу Поуздане и одговорне вештачке интелигенције¹⁵ у Србији, који обухватају барем следеће: (а) објашњивост и проверљивост; (б) достојанство; (в) забрану чињења штете; (г) правичност и недискриминацију; (д) деловање и контролу; (ђ) техничку поузданост и безбедност; (е) приватност, заштиту података о личности и управљање подацима; (ж) транспарентност; (з) различитост, недискриминацију и равноправност; (и) друштвено и еколошко благостање; (ј) одговорност. Поред тога, принципи „Поуздане вештачке интелигенције” обухватају и следеће принципе, који су део других оквира добре праксе које Србија признаје, укључујући „Резолуцију Генералне скупштине УН о искоришћавању могућности безбедних, сигурних и поузданих система вештачке интелигенције за одрживи развој” А/78/L.49 (Одлука ГСУН) и „Препоруку УНЕСЦО-а о етици вештачке интелигенције” SHS/BIO/PI/2021/1 (Препорука УНЕСЦО-а): (к) пропорционалност и нешкодљивост; (л) прописани поступак; (м) слободу изражавања; (н) одрживост; (о) обавештеност и писменост; и (п) вишестрано и адаптивно управљање и сарадња.
--	--

¹⁵

<https://www.ai.gov.rs/extfile/en/471/Ethical%20guidelines%20for%20development%20implementation%20and%20use%20of%20robust%20and%20accountable%20AI.pdf> Етичке смернице садрже дефиниције и објашњења за сваки кључни принцип (део 3), која могу пружити додатне (иако не исцрпне) смернице и појашњења о природи и обиму ових начела. Ову листу треба читати уз одговарајуће упућивање на Етичке смернице.